EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 31.3.2015.
COM(2015) 145 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Ziņojums par Regulas (ES) Nr. 211/2011 par pilsoņu iniciatīvu piemērošanu

1. IEVADS

Eiropas pilsoņu iniciatīva (EPI) ir viens no svarīgākajiem jauninājumiem, kas ieviests ar Lisabonas līgumu[1], un tās mērķis ir ciešāk iesaistīt pilsoņus darba kārtības noteikšanā ES līmenī. Viena no galvenajām šā instrumenta priekšrocībām ir tā, ka tas ļauj veidot kontaktus ar līdzīgi domājošajiem cilvēkiem visā kontinentā, tādējādi atvieglinot Eiropas mēroga diskusijas par jautājumiem, kas ir ļoti svarīgi pilsoņiem. Pilsoņu iniciatīvu organizatori jau ir savākuši aptuveni 6 miljonus paziņojumu par atbalstu, kas skar dažādus jautājumus, un 10 % no reģistrētajām iniciatīvām ir sasniegta 1 miljona robeža.

EPI ļauj pilsoņiem tieši sazināties ar ES iestādēm, lai Eiropas līmenī apspriestu svarīgus jautājumus. EPI mērķis ir vēl vairāk pastiprināt Savienības demokrātisko leģitimitāti. Komisija piešķir ārkārtīgi lielu nozīmi Eiropas pilsoņu iniciatīvai un ir apņēmības pilna panākt, ka šis instruments darbojas, lai tas spētu pilnībā izmantot savu potenciālu.

Noteikumi un procedūras, kas attiecas uz pilsoņu iniciatīvu, ir izklāstīti regulā[2], kuru Eiropas Parlaments un Padome pieņēma 2011. gada februārī un kas stājās spēkā 2012. gada 1. aprīlī. Visas dalībvalstis ir īstenojušas šo regulu[3]. Regulas 22. pantā ir paredzēts, ka līdz 2015. gada 1. aprīlim un turpmāk ik pēc trīs gadiem Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas piemērošanu.

Šajā ziņojumā izklāstītā Komisijas analīze balstās arī uz pastāvīgajām atsauksmēm, kas – tieši vai pēc Ombuda iniciatīvas veiktas izmeklēšanas ietvaros – ir saņemtas no ieinteresētajām personām, tostarp pilsoņu iniciatīvu organizatoriem[4], kā arī uz Eiropas Parlamenta pētījumu, dažādām publikācijām, konferencēm u. tml. Analīzē arī ņemta vērā informācija un viedokļi, kas saņemti no dalībvalstīm[5] ar Komisijas ekspertu grupas pilsoņu iniciatīvas lietās starpniecību[6].

---

[1] Līguma par Eiropas Savienību 11. panta 4. punkts un Līguma par Eiropas Savienības darbību 24. pants, kas attiecas uz Savienības pilsonību.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 211/2011 (2011. gada 16. februāris) par pilsoņu iniciatīvu (OV L 65, 11.3.2011., 1. lpp.).

[3] Dažu dalībvalstu pieņemtie noteikumi izraisīja atbilstības jautājumus, kas (izņemot divas dalībvalstis) ir atrisināti.

[4] Skaitļi, kas attiecas uz paziņojumu par atbalstu vākšanu, balstās tikai uz trim iesniegtajām iniciatīvām, jo tie ir vienīgie oficiālie skaitļi, kuri pieejami Komisijai un dalībvalstīm.

[5] Ņemot vērā atšķirības dalībvalstu īstenotajā praksē, pieejamā detalizētā informācija atšķiras. Konkrēti – Horvātijas gadījumā EPI ir piemērota tikai kopš šīs valsts pievienošanās Eiropas Savienībai (2013. gada jūlijā).

[6] Sīkākai informācijai skatīt tīmekļa vietni http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/legislative-framework?lg=lv.

2. PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA

EPI process aptver vairākus posmus. Lai ierosinātu pilsoņu iniciatīvu, organizatoriem ir jāizveido „pilsoņu komiteja". Pirms viņi var sākt vākt no parakstītājiem paziņojumus par atbalstu, Komisijai ir jāreģistrē ierosinātā iniciatīva. Pēc reģistrācijas apstiprināšanas organizatoru rīcībā ir viens gads, lai savāktu atbalstu, kas ir nepieciešams vajadzīgo robežvērtību sasniegšanai.

Kopš 2012. gada aprīļa Komisija ir saņēmusi 51 pieprasījumu reģistrēt ierosinātās pilsoņu iniciatīvas. 31 no tām tika reģistrēta (16 reģistrācijas 2012. gadā, deviņas 2013. gadā, piecas 2014. gadā un viena 2015. gadā). Trīs iniciatīvu ietvaros pašlaik tiek vākti paziņojumi par atbalstu[7].

18 iniciatīvām ir beidzies paziņojumu par atbalstu vākšanas termiņš (vēl 10 iniciatīvas[8] tika atsauktas pirms paziņojumu par atbalstu vākšanas termiņa beigām). No šīm 18 iniciatīvām trīs iniciatīvu gadījumā ir savākts vajadzīgais skaits paziņojumu par atbalstu, un tās ir iesniegtas Komisijai. Divās no tām jau ir saņemta oficiāla Komisijas atbilde, proti, „Ūdens un sanitārija ir cilvēka tiesības! Ūdens ir sabiedrisks labums, nevis prece!" („*Right2Water*") un „Viens no mums". Trešo iniciatīvu („*Stop vivisection*" („Izbeigt vivisekciju")) Komisija pašlaik izskata un sniegs atbildi līdz 2015. gada 3. jūnijam (skatīt arī 3.e punktu).

20 ierosinātās iniciatīvas neatbilda reģistrācijas kritērijiem, un tāpēc Komisija nevarēja tās reģistrēt.

Reģistrētas						**Nereģistrētas**
Vākšana turpinās	**Organizatori atsaukuši**	**Beigusies paziņojumu par atbalstu vākšana[9]**	**Slēgtās iniciatīvas bez vajadzīgā atbalsta[10]**	**Iesniegtas Komisijai – Komisijas atbilde vēl nav sniegta**	**Ir sniegta Komisijas atbilde**	**Reģistrācija noraidīta**
3	**10**	**3**	**12**	**1**	**2**	**20**
31						

[7] http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/ongoing?lg=lv.

[8] Četras no tām ir atsauktas vienīgi pārreģistrācijas nolūkā.

[9] Komisijai nav oficiālas informācijas par to, vai organizatoriem izdevies savākt pietiekami daudz paziņojumu par atbalstu.

[10] Komisijai nav oficiālas informācijas par savākto paziņojumu šo iniciatīvu atbalstam precīzu skaitu.

Sešas pilsoņu komitejas nolēma apstrīdēt Vispārējā tiesā Komisijas lēmumus, ar kuriem tika atteikta viņu ierosināto iniciatīvu reģistrācija[11]. Iniciatīvas „Viens no mums" organizatoru komiteja prasīja atcelt Komisijas paziņojumu[12]. Visās šajās lietās norisinās tiesvedība.

Eiropas Ombuds saņēma divas sūdzības no iniciatīvu organizatoriem. Ombuds jau ir slēdzis vienu no tām[13], secinot, ka Komisija nav pieļāvusi administratīvas kļūmes. Otro lietu Ombuds vēl aizvien izskata[14].

3. EPI PROCEDŪRAS ĪSTENOŠANA

Turpmāk tiek sniegta informācija par EPI procedūras īstenošanu iniciatīvas virzības secīgajos posmos.

a. Pilsoņu komiteja

EPI iniciatīva ir jāorganizē pilsoņu komitejai, kurā ir vismaz septiņi ES pilsoņi, kas ir septiņu dažādu dalībvalstu pastāvīgie iedzīvotāji un ir sasnieguši vecumu, kas tiem dod tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Komisijā tiek reģistrēti tikai tie septiņi locekļi, kuri ir vajadzīgi šā nosacījuma izpildei.

[11] Lietas T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12 un T-646/13.

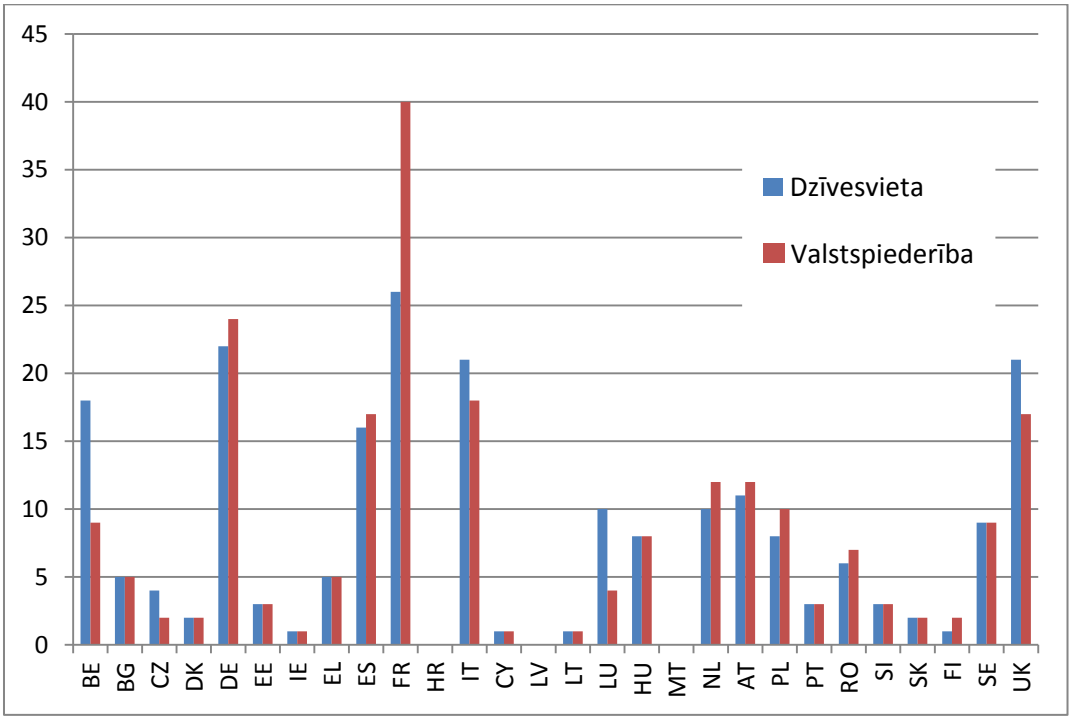
[12] Lieta T-561/14.

[13] Sūdzība 2013/2071.

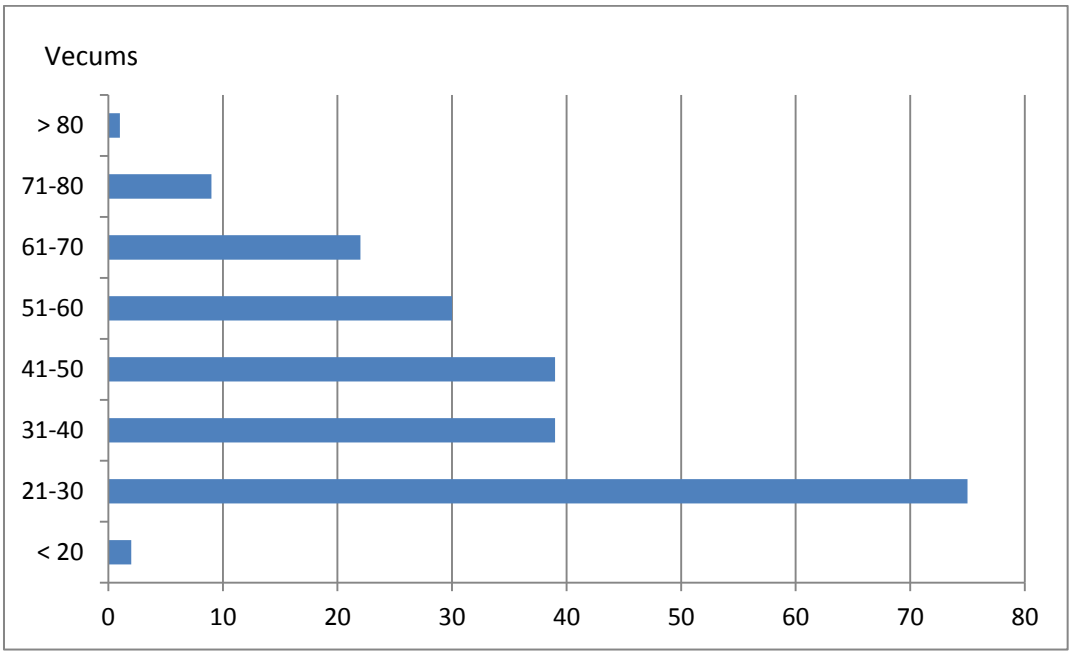
[14] Sūdzība 2014/402.

Statistika par pilsoņu komiteju locekļiem

– Reģistrēto iniciatīvu komiteju locekļu dzīvesvieta un valstspiederība:

– Reģistrēto iniciatīvu komiteju locekļu vecums:

b. Reģistrācijas posms

Lai ierosināto iniciatīvu varētu reģistrēt, tai jāatbilst regulas 4. panta 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, proti – ir izveidota pilsoņu komiteja un ir izraudzītas kontaktpersonas, ierosinātā iniciatīva nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus, iniciatīva nav acīmredzami aizskaroša, nenozīmīga vai maldinoša un nav acīmredzamā pretrunā Savienības vērtībām, kas noteiktas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā. Tika reģistrēta 31 ierosinātā iniciatīva, kas aptver plašu tematisko loku – no vides, mobilitātes un izglītības līdz pat attīstības sadarbības un sociāliem jautājumiem[15].

20 ierosinātās iniciatīvas nevarēja tikt reģistrētas[16], jo tās bija acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus. Visi lēmumi par reģistrācijas atteikšanu ir publicēti EPI tīmekļa vietnē.

c. Paziņojumu par atbalstu vākšanas posms

Organizatoru rīcībā ir 12 mēneši, lai vāktu paziņojumus par atbalstu, par atskaites punktu ņemot viņu ierosinātās iniciatīvas reģistrācijas dienu Komisijā.

Jebkurš ES pilsonis, kurš ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās, ir tiesīgs atbalstīt iniciatīvu. Saskaņā ar regulu parakstītājiem šajā nolūkā jāievēro prasība par valstspiederības vai dzīvesvietas saikni ar attiecīgo dalībvalsti un jāsniedz personas dati, kas minētajai dalībvalstij tādējādi ļauj verificēt paziņojumus par atbalstu. Dažādās dalībvalstīs šīs prasības ir atšķirīgas[17]. Šīs atšķirības neļauj dažiem ES pilsoņiem atbalstīt pilsoņu iniciatīvas[18]. Šī situācija ir izraisījusi kritiku un vilšanos organizatoru un parakstītāju vidū, proti, daudzi no viņiem uzskata, ka atšķirīgā attieksme un lielais personas datu apjoms, ko dažas dalībvalstis pieprasa (dažkārt arī personas kodu), varētu atturēt daudzus pilsoņus no atbalsta paušanas.

Prasības ir izklāstītas regulas III pielikumā, kuru pēc attiecīgās dalībvalstis pieprasījuma var grozīt ar Komisijas deleģēto aktu. Komisija arī turpmāk centīsies mudināt dalībvalstis vienkāršot savas prasības.

---

[15] Pilns saraksts ir pieejams EPI reģistrā: http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=lv.

[16] http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/non-registered?lg=lv.

[17] Komisijas sākotnējā regulas priekšlikumā bija paredzētas vienādas prasības visām dalībvalstīm, kā rezultātā jebkurš Eiropas pilsonis, kurš atbilst vecuma kritērijam, būtu varējis atbalstīt pilsoņu iniciatīvu. Tomēr, atspoguļojot iestāžu sarunu iznākumu, galīgajā EPI regulā tagad ir paredzētas prasības, kas katrā dalībvalstī atšķiras.

[18] Pašlaik tas galvenokārt attiecas uz Īrijas un Apvienotās Karalistes pilsoņiem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Bulgārijā, Čehijā, Francijā, Austrijā un Portugālē, kā arī ārpus ES.

Vairākas dalībvalstis jau ir pozitīvi reaģējušas uz Komisijas aicinājumiem ieviest vienkāršojumus. III pielikuma grozījums, kas stājās spēkā 2013. gada 8. oktobrī, ietvēra Spānijas, Īrijas, Francijas, Luksemburgas, Nīderlandes un Slovēnijas ierosinātas izmaiņas. Konkrēti – Nīderlande atļāva ārvalstīs dzīvojošiem Nīderlandes valstspiederīgajiem paust atbalstu iniciatīvām, aizpildot Nīderlandes veidlapu, savukārt Spānija atļāva Spānijā dzīvojošiem citu ES dalībvalstu pilsoņiem paust atbalstu iniciatīvām, aizpildot Spānijas veidlapu, tādējādi samazinot to pilsoņu skaitu, kuriem tiek liegtas tiesības atbalstīt iniciatīvas. Ar otru grozījumu, kuru Komisija pieņēma 2015. gada martā un ko pašlaik izvērtē Eiropas Parlaments un Padome[19], tiek vēl vairāk vienkāršotas Latvijā, Maltā un Zviedrijā spēkā esošās prasības.

Parakstītāji var paust savu atbalstu papīra formātā vai tiešsaistē, izmantojot veidlapas, kas atbilst regulas III pielikumā iekļautajam paraugam. Ir arī iespējams paust atbalstu iniciatīvai, izmantojot „uzlabotu elektronisko parakstu”[20]. Līdz šim nav ziņu par šāda paraksta izmantošanu.

Aptuveni 55 % paziņojumu par atbalstu, kurus savāca trīs iniciatīvas „*Right2Water*”, „Viens no mums” un „*Stop Vivisection*”, tika savākti tiešsaistē.

Iniciatīva	**Papīra formātā savāktie paziņojumi par atbalstu**	**Tiešsaistē savāktie paziņojumi par atbalstu**
Right2Water	Aptuveni 20 %	Aptuveni 80 %
Viens no mums	Aptuveni 70 %	Aptuveni 30 %
Stop vivisection	Aptuveni 40 %	Aptuveni 60 %

Pēc ierosinātās iniciatīvas reģistrācijas organizatori var arī iesniegt Komisijai savas ierosinātās iniciatīvas tulkojumus jebkurā no ES oficiālajām valodām. Pirms iniciatīvas publicēšanas Komisija verificē, ka starp tulkojumu un oriģinālo versiju nepastāv acīmredzamas un būtiskas neatbilstības attiecībā uz ierosinātās iniciatīvas nosaukumu, tematu un mērķiem. Tulkojuma publicēšana ļauj organizatoriem izmantot šo valodas versiju, lai aprakstītu savu ierosināto iniciatīvu, kas iekļauta oficiālajās paziņojuma par atbalstu veidlapās.

EPI reģistrā kopumā ir publicēti vairāk nekā 300 tulkojumu. Ierosinātās iniciatīvas ir iztulkotas vidēji 11 valodās. Četras iniciatīvas ir iesniegušas tulkojumus visās ES oficiālajās

[19] Eiropas Parlamentam un Padomei ir tiesības izteikt iebildumus divus mēnešus pēc pieņemšanas.

[20] Atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK.

valodās. Organizatoriem bija (vienreiz vai vairākkārt) jāpārstrādā aptuveni trešdaļa tulkojumu pirms to publicēšanas.

Paziņojumu par atbalstu vākšana tiešsaistē

Pirms sākt paziņojumu par atbalstu vākšanu tiešsaistē, organizatoriem saskaņā ar regulas 6. pantu ir jāizveido sava vākšanas tiešsaistes sistēma, un tā ir jāsertificē kompetentajai iestādei dalībvalstī[21], kurā tiks glabāti savāktie dati.

Lai sistēmas sertificētu, tām cita starpā ir jānodrošina, ka parakstītāju dati tiek droši savākti un uzglabāti atbilstīgi tehniskajām specifikācijām, kas izklāstītas Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 1179/2011.

Organizatori var pieprasīt sertifikātu pirms vai pēc savas ierosinātās iniciatīvas reģistrācijas Komisijā. Tomēr paziņojumu par atbalstu vākšanas posma sākuma datums visos gadījumos ir datums, kurā Komisija ir reģistrējusi ierosināto iniciatīvu – neatkarīgi no tā, vai organizatoru sistēma jau ir sertificēta. Vairākumā gadījumu organizatoru sistēma nebija sertificēta pirms viņu iniciatīvas reģistrācijas Komisijā. Rezultātā viņi gan varēja sākt paziņojumu par atbalstu vākšanu papīra formātā, taču viņu rīcībā bija mazāk nekā 12 mēneši vākšanai tiešsaistē. Sistēmu sertificēšana pirms atbilstošo iniciatīvu reģistrācijas ir problemātisks jautājums dalībvalstu kompetentajām iestādēm, jo tām ir jāveic verifikācija, kaut arī nav droši zināms, ka attiecīgā iniciatīva tiks reģistrēta.

Kā paredzēts EPI regulā un *ISA* programmas (pārvaldes iestāžu sadarbspējas risinājumi)[22] kontekstā, Komisija ir izstrādājusi vākšanai tiešsaistē paredzētu atvērtā koda programmatūru, kas kopš 2011. gada 22. decembra ir pieejama bez maksas. Komisija ir jau darījusi pieejamas astoņas programmatūras versijas, pakāpeniski to uzlabojot, pievienojot jaunus elementus un to aktualizējot.

Organizatori var izmantot Komisijas programmatūru (ar vai bez modifikācijām) vai citu programmatūru pēc savas izvēles. Pilnīgas sistēmas izveides nolūkā organizatoriem ir jāatrod resursserveri (kas arī atbilst tehniskajām specifikācijām), lai instalētu savu programmatūru.

Neilgi pēc regulas stāšanās spēkā pirmie iniciatīvu organizatori sūdzējās par grūtībām atrast piemērotus un cenu ziņā pieejamus serveru pārvaldītājus, lai izveidotu savas sistēmas. Ņemot vērā šo šķēršli, kas organizatoriem neļāva sākt paziņojumu par atbalstu vākšanu tiešsaistē, Komisija, pārsniedzot savus pienākumus saskaņā ar regulu, izņēmuma kārtā ir piedāvājusi bez maksas izvietot savos serveros organizatoru sistēmas paziņojumu par atbalstu vākšanai tiešsaistē.

[21] http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-online-systems?lg=lv.

[22] http://ec.europa.eu/isa/.

Turklāt attiecībā uz visām iniciatīvām, kas reģistrētas līdz 2012. gada 31. oktobrim, un lai kompensētu šo loģistikas problēmu radītos kavējumus, Komisija pieņēma politisku lēmumu, ar kuru izņēmuma kārtā tiek pieņemti līdz 2013. gada 1. novembrim savāktie paziņojumi par atbalstu.

No 31 reģistrētās iniciatīvas 21 iniciatīva ir vākusi paziņojumus par atbalstu tiešsaistē. Divas no tām („*Right2Water*" un „*30 km/h – making the streets liveable*" („30 km/h – padarīt ielas piemērotākas dzīvošanai")) ir izmantojušas privātus serverus, un to sistēmas bija sertificējusi kompetentā iestāde Vācijā[23]. Visas pārējās ir izmantojušas Komisijas iepriekš aprakstīto piedāvājumu sistēmu izvietošanai, un to sistēmas bija sertificējusi kompetentā iestāde Luksemburgā[24].

Turklāt visi organizatori, kuri paziņojumus par atbalstu ir vākuši tiešsaistē, ir izmantojuši Komisijas piedāvāto programmatūru.

d. Paziņojumu par atbalstu verifikācija

Saskaņā ar regulas 15. pantu dalībvalstis ir norīkojušas kompetentās iestādes[25] paziņojumu par atbalstu verifikācijai[26].

Pieprasījumus verificēt paziņojumus par atbalstu ir saņēmušas visu dalībvalstu iestādes. 26 dalībvalstis ir verificējušas paziņojumus par atbalstu trim iniciatīvām, proti, „*Right2Water*", „Viens no mums" un „*Stop vivisection*", savukārt divas dalībvalstis ir verificējušas paziņojumus par atbalstu tikai vienai vai divām no tām.

Kopumā var atzīmēt, ka kompetentās iestādes par derīgiem atzina gandrīz 90 % no paziņojumiem par atbalstu, kurus kopā savāca šīs trīs iniciatīvas. Gan attiecībā uz papīra formātā savāktajiem paziņojumiem par atbalstu, gan paziņojumiem, kuri savākti ar vākšanas tiešsaistes sistēmas starpniecību, ir konstatēti līdzīgi rezultāti.

Visu trīs iniciatīvu gadījumā vairākums iestāžu par derīgiem atzina vairāk nekā 80 % paziņojumu par atbalstu, un tikai vienai iestādei šis rezultāts bija zem 60 %.

17 dalībvalstīs verifikācija tika veikta izlases veidā (tostarp četrās dalībvalstīs tikai attiecībā uz papīra formātā savāktajiem paziņojumiem par atbalstu, savukārt vienā dalībvalstī – tikai attiecībā uz tiešsaistē savāktajiem paziņojumiem par atbalstu). Netika konstatētas būtiskas

[23] *Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik* (*BSI*).

[24] *Centre des technologies de l'information de l'Etat*.

[25] http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-verification?lg=lv.

[26] Katra dalībvalsts verificē paziņojumus par atbalstu, kuri iesniegti saskaņā ar regulas 8. pantu.

rezultātu atšķirības starp dalībvalstīm, kas verifikāciju veica izlases veidā, un dalībvalstīm, kuras verificēja visus paziņojumus par atbalstu.

Lai atbalstītu dalībvalstis verifikācijas procesā, Komisija *ISA* programmas ietvaros ir izstrādājusi validācijas instrumentu[27]. Tas ir izstrādāts, balsoties uz esošu instrumentu, ko jau ir izveidojusi *BSI* – Vācijas kompetentā iestāde. Līdz šim tikai nedaudzas dalībvalstis ir izmantojušas šo instrumentu.

e. *To iniciatīvu iesniegšana un izskatīšana, kuras ir sasniegušas nepieciešamo skaitu paziņojumu par atbalstu*

Pirmā iniciatīva – „*Right2Water*", kura Komisijai iesniegta 2013. gada 20. decembrī, aicināja „*ierosināt tiesību aktus, kas īsteno cilvēktiesības uz ūdeni un sanitāriju, saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, un veicina ūdens un sanitārijas nodrošināšanu kā svarīgu sabiedrisko pakalpojumu, kas pieejams visiem*".

Saskaņā ar EPI regulu Komisijas priekšsēdētāja vietnieks, kurš atbild par iestāžu attiecībām, un atbilstošo ģenerāldirektorātu pārstāvji 2014. gada 17. februārī pieņēma iniciatīvas organizatorus. Tajā pašā dienā Eiropas Parlamentā notika atklāta uzklausīšana.

Komisijas atbilde tika pieņemta 2014. gada 19. martā. Atbildē tiek pausta pozitīva nostāja attiecībā uz prasībām tajās jomās, kurās Komisija ir pilnvarota rīkoties saskaņā ar Līgumiem un tiek ievēroti subsidiaritātes un proporcionalitātes principi. Iniciatīvas „*Right2Water*" turpinājumā Komisija apņēmās veikt vairākus pasākumus, kas tiek pakāpeniski īstenoti[28].

Otrā iniciatīva – „Viens no mums" – aicināja „*ES izbeigt finansēt darbības, kas saistītas ar cilvēka embrija iznīcināšanu, īpaši saistībā ar pētniecību, attīstības palīdzību un sabiedrības veselību*".

Tā tika iesniegta Komisijai 2014. gada 28. februārī. Pētniecības, inovācijas un zinātnes komisāre un attiecīgo ģenerāldirektorātu pārstāvji 2014. gada 9. aprīlī pieņēma iniciatīvas organizatorus. Atklāta uzklausīšana Eiropas Parlamentā notika 2014. gada 10. aprīlī.

Komisija 2014. gada 28. maijā pieņēma paziņojumu, kurā tā paskaidroja, ka neplāno iesniegt tiesību akta priekšlikumu, ņemot vērā to, ka esošais ES tiesiskais regulējums, ko nesen pieņēma Eiropas Parlaments un Padome, tiek uzskatīts par atbilstošu.

Trešā iniciatīva – „*Stop vivisection*" – aicināja Komisiju „*atcelt Direktīvu 2010/63/ES par zinātnes vajadzībām izmantojamo dzīvnieku aizsardzību un iesniegt jaunu priekšlikumu, ar ko*

[27] https://joinup.ec.europa.eu/software/vteci/description.

[28] Sīkākai informācijai skatīt tīmekļa vietni http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/followup_actions/citizens_initiative_lv.htm.

tiek izbeigti izmēģinājumi ar dzīvniekiem un tiek noteikts, ka biomedicīnas un toksikoloģijas pētījumos obligāti jāizmanto dati, kas tieši atbilst cilvēku sugai."

Iniciatīva tika iesniegta 2015. gada 3. martā, un Komisija sniegs atbildi līdz 2015. gada 3. jūnijam.

Parakstītāju skaits un sadalījums

„*Right2Water*":

BE	**BG**	**CZ**	**DK**	**DE**	**EE**	**IE**	**EL**	**ES**	**FR**	**HR**	**IT**	**CY**	**LV**	**LT**
40 549	1406	7575	0*	***1 236 455***	516	2513	***33 220***	***58 051***	0*	0	***65 223***	2924	393	***13 252***
LU	**HU**	**MT**	**NL**	**AT**	**PL**	**PT**	**RO**	**SI**	**SK**	**FI**	**SE**	**UK**	**Kopā**	
5566	***18 245***	1635	***21 469***	***57 643***	3962	13 964	3176	***17 546***	***20 988***	***14 589***	11 579	7104	**1 659 543**	

** Sertifikāti tika saņemti pēc iesniegšanas. DK: 3495, FR: 17 247*
Zaļā krāsā: *valstis, kurās ir sasniegta robežvērtība (13)*

„Viens no mums":

BE	**BG**	**CZ**	**DK**	**DE**	**EE**	**IE**	**EL**	**ES**	**FR**	**HR**	**IT**	**CY**	**LV**	**LT**
5478	906	11 468	7563	***137 874***	2417	6679	***52 977***	***144 827***	***83 503***	***12 778***	***623 947***	***6407***	***9132***	***11 646***
LU	**HU**	**MT**	**NL**	**AT**	**PL**	**PT**	**RO**	**SI**	**SK**	**FI**	**SE**	**UK**	**Kopā**	
5469	***45 933***	***23 017***	***27 271***	***24 973***	***235 964***	***65 564***	***110 405***	3481	***31 951***	1230	2468	26 298	**1 721 626**	

Zaļā krāsā: *valstis, kurās ir sasniegta robežvērtība (18)*

„*Stop vivisection*":

BE	**BG**	**CZ**	**DK**	**DE**	**EE**	**IE**	**EL**	**ES**	**FR**	**HR**	**IT**	**CY**	**LV**	**LT**
0	12 598	4075	4610	***164 304***	2502	3333	1952	***47 194***	***61 818***	0	***690 325***	533	3167	4737
LU	**HU**	**MT**	**NL**	**AT**	**PL**	**PT**	**RO**	**SI**	**SK**	**FI**	**SE**	**UK**	**Kopā**	
1291	***26 948***	1662	9909	9208	***38 824***	11 305	1645	***19 507***	***12 055***	***12 495***	7661	19 472	**1 173 130**	

Zaļā krāsā: *valstis, kurās ir sasniegta robežvērtība (9)*

Parakstītāju sadalījums liecina, ka organizatori ir izvēlējušies koncentrēties uz dažām dalībvalstīm (jo īpaši uz Vāciju „*Right2Water*" gadījumā un Itāliju – „Viens no mums" un

„*Stop vivisection*” gadījumā), lai sasniegtu viena miljona parakstītāju mērķi, vienlaikus nodrošinot, ka robežvērtība tiek sasniegta septiņās dalībvalstīs. Līdzšinējā pieredze liecina, ka EPI organizatoriem īpašas problēmas sagādā kampaņas organizēšana ar vienādu intensitāti visās ES dalībvalstīs.

Iesniegšana Komisijai

Regulā nav noteikts termiņš, kurā organizatoriem ir jāiesniedz sava iniciatīva Komisijai pēc tam, kad kompetentās valsts iestādes ir verificējušas paziņojumus par atbalstu. Tāpēc vienas iniciatīvas gadījumā pagāja vairāk nekā viens gads no paziņojumu par atbalstu vākšanas posma līdz iniciatīvas iesniegšanai.

Atklātas uzklausīšanas Eiropas Parlamentā

Lai īstenotu regulas 11. pantu un nodrošinātu nepieciešamo procesuālo mehānismu, Eiropas Parlaments 2012. gadā grozīja savu reglamentu[29].

Tādējādi Eiropas Parlaments varēja organizēt divas iepriekš minētās uzklausīšanas[30]. Komisiju šajās sēdēs pārstāvēja Komisijas priekšsēdētāja vietnieks iestāžu attiecību jautājumos („*Right2Water*” gadījumā) un pētniecības, inovācijas un zinātnes komisāre, un attīstības komisārs („Viens no mums” gadījumā).

f. Pārredzamība – finansējums

Saskaņā ar regulu organizatoriem ir jāsniedz informācija par visiem tāda finansējuma avotiem, kura vērtība gadā uz vienu sponsoru pārsniedz EUR 500. Visa organizatoru sniegtā informācija ir atrodama EPI reģistrā.

	Nav finansējuma avotu	Finansējuma un atbalsta kopsumma ir mazāka par EUR 10 000	Finansējuma un atbalsta kopsumma pārsniedz EUR 10 000
Iniciatīvu skaits	14	9	8

[29] http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20140701+RULE-211+DOC+XML+V0//LV&navigationBar=YES.

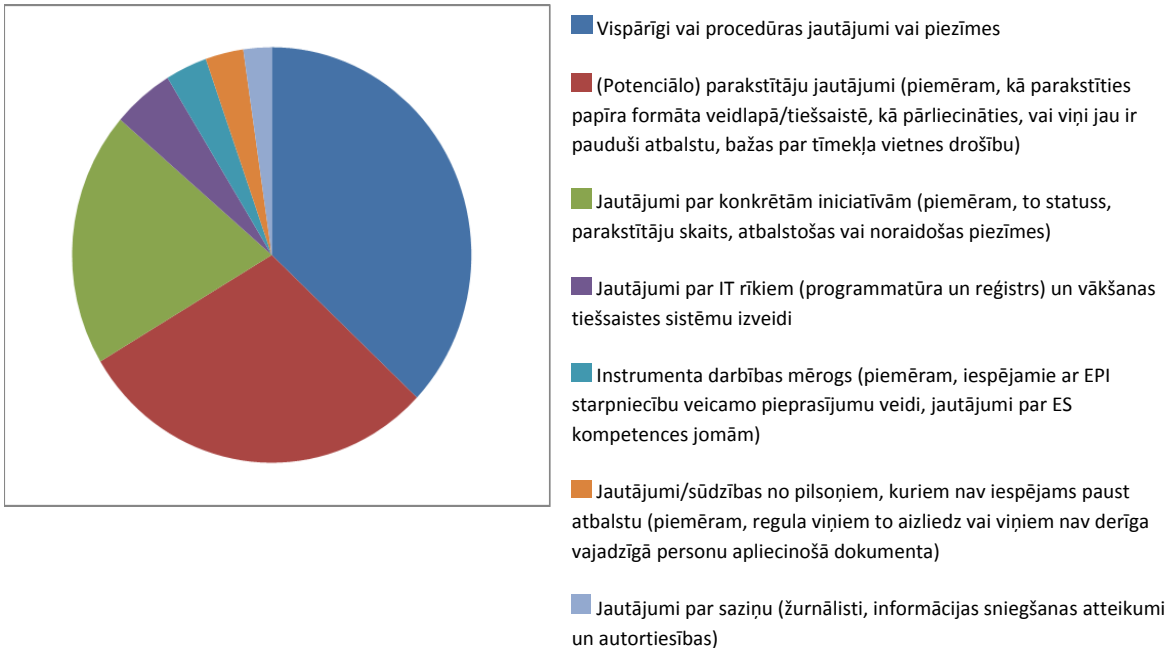
[30] http://www.europarl.europa.eu/news/lv/news-room/content/20140210IPR35552/html/The-'Right2Water'-campaign-EP-hearing-on-first-European-Citizens'-Initiative un http://www.europarl.europa.eu/news/lv/news-room/content/20140407IPR42621/html/European-Parliament-hearing-on-%E2%80%9COne-of-Us%E2%80%9D-European-Citizens%E2%80%99-Initiative.

To astoņu iniciatīvu vidū, kuras ir deklarējušas finansējumu un atbalstu vairāk nekā EUR 10 000 apmērā, ir arī trīs sekmīgās iniciatīvas („*Right2Water*" – EUR 140 000, „Viens no mums" – EUR 159 219, „*Stop vivisection*" – EUR 23 651).

g. Kontaktpersona

Saskaņā ar regulas 4. panta 1. punktu Komisija ir noteikusi kontaktpersonu, kas sniedz informāciju un atbalstu un darbojas *Europe Direct* kontaktcentrā. Tā atbild visās ES oficiālajās valodās uz visiem pilsoņu jautājumiem par EPI noteikumiem un procedūrām. Kopš 2012. gada aprīļa kontaktpersona ir atbildējusi uz vairāk nekā 1080 jautājumiem.

Pieprasījumu sadalījums pa jautājumu kategorijām

Ar šīs kontaktpersonas starpniecību Komisija neformāli atbild uz potenciālo organizatoru jautājumiem par to, vai iespējamu pilsoņu iniciatīvu var reģistrēt, pirms organizatori ir oficiāli iesnieguši Komisijā reģistrācijas pieteikumu. Kopš 2012. gada aprīļa Komisija ir atbildējusi uz aptuveni 15 šāda veida jautājumiem. Minētās atbildes tika sniegtas, nekādi neskarot Komisijas oficiālu atbildi uz iespējamu pieteikumu par ierosinātas pilsoņu iniciatīvas reģistrāciju.

Papildus pakalpojumam, ko nodrošina *Europe Direct* kontaktcentrs, Komisijas dienesti arī tieši atbalsta iniciatīvu organizatorus. Pēc tam, kad viņi ir reģistrējuši savu ierosināto iniciatīvu, viņi var tieši sazināties ar Komisijas dienestiem, izmantojot savu organizatoru kontu Komisijas tīmekļa vietnē (kopš 2012. gada aprīļa šādi ir atbildēts uz vairāk nekā

85 pieprasījumiem) vai e-pastu (aptuveni 125 pieprasījumi). Ar e-pasta (gandrīz 300 pieprasījumi) un *Joinup* platformas[31] starpniecību tiek arī sniegts tehniskais atbalsts saistībā ar Komisijas tiešsaistes vākšanas programmatūru un tiešsaistes vākšanas sistēmu mitināšanu. Vajadzības gadījumā atbalsts tiek arī sniegts īpaši šim nolūkam organizētās sanāksmēs, telefona konferencēs un videokonferencēs.

4. ĪSTENOŠANAS NOVĒRTĒJUMS

Komisija uzskata, ka EPI tiek pilnībā īstenota.

Apstāklis, ka divas iniciatīvas ir spējušas pabeigt pilnu EPI ciklu (no reģistrācijas līdz sekmīgai nepieciešamā atbalsta savākšanai un Komisijas oficiālajai atbildei), un tas, ka trešās iniciatīvas organizatori tagad gaida šo oficiālo atbildi un tiek īstenoti turpmāki pasākumi saistībā ar iniciatīvu „*Right2Water*", apliecina to, ka ir ieviestas vajadzīgās procedūras un mehānismi, lai nodrošinātu EPI darbību.

Vienlaikus Komisija apzinās, ka joprojām ir iespējami uzlabojumi. Ieinteresētās personas pēdējos trīs gados ir apzinājušas dažādas problēmas, kas saistītas ar šo jauno institucionālo un tiesisko regulējumu un aptver gan tehniskus vai loģistikas aspektus, gan vairāk politiska rakstura jautājumus. Komisija jo īpaši vēlas uzsvērt šādus jautājumus[32].

- Pilsoņu komitejām nav juridiskas personas statusa – vairākas komitejas ir paudušas bažas par atbildību un šķēršļiem, piemēram, piesaistīt līdzekļus un pārvadīt datu aizsardzības procesu, jo īpaši ņemot vērā faktu, ka tās ir pārstāvētas vismaz septiņās dažādās valstīs.

- Reģistrācija – tā vēl aizvien sagādā organizatoriem lielas problēmas, jo liels skaits ierosināto EPI ir acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām.

- Prasības parakstītājiem – atšķirības starp nosacījumiem un personas datiem, kurus dažādas dalībvalstis pieprasa, vēl joprojām rada bažas, jo īpaši gadījumos, kad šo atšķirību rezultātā pilsoņiem tiek liegtas viņu tiesības atbalstīt iniciatīvu. Komisija atzinīgi vērtē to dalībvalstu konstruktīvo pieeju, kuras līdz šim ir pozitīvi reaģējušas uz Komisijas aicinājumiem vienādot un vienkāršot savas (datu) prasības, taču ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai padarītu EPI instrumentu pieejamāku.

- EPI cikla termiņi – organizatori ir norādījuši, ka tā laika dēļ, kas vajadzīgs viņu tiešsaistes vākšanas sistēmas izveidei, vairākumā gadījumu viņu rīcībā ir mazāk nekā

[31] https://joinup.ec.europa.eu/software/ocs/home.

[32] Šie jautājumi ir uzskaitīti 2. nodaļā izklāstītajā secībā, tādējādi atspoguļojot dažādos EPI cikla posmus.

12 mēneši, lai vāktu paziņojumus par atbalstu; viņi uzskata, ka šī situācija būtu jānovērš. Arī tas, ka nav konkrēta termiņa sekmīgas iniciatīvas iesniegšanai Komisijā, varētu radīt neskaidrību un nenoteiktību gan iestāžu, gan sabiedrības vidū.

- Ierosināto iniciatīvu tulkojumu, kurus iesnieguši organizatori, verifikācija ir izrādījusies apgrūtinošs process. Organizatoriem bija grūtības nodrošināt savu tulkojumu vajadzīgo precizitāti – pat pēc tam, kad viņi no Komisijas bija saņēmuši piezīmes par pirmo(-ajām) versiju(-ām).

- Attiecībā uz vākšanu tiešsaistē jāatzīmē, ka, pateicoties Komisijas saimniektīkla piedāvājumam, tika novērsts lielākais šķērslis. Tomēr ieinteresētās personas vēl joprojām kritizē pašreizējās sertificēšanas procedūras sarežģītību un nav pilnībā apmierinātas ar Komisijas piedāvātās programmatūras īpašībām. Turklāt Komisijas saimniektīkla piedāvājums ir pagaidu un ārkārtas pakalpojums, jo tas nebija paredzēts regulā. Vairākas dalībvalstu kompetentās iestādes nav apmierinātas ar iespēju, ka organizatori var pieprasīt savas sistēmas sertificēšanu, pirms viņu ierosinātā iniciatīva ir reģistrēta Komisijā. Divas sistēmas tika sertificētas, taču netika izmantotas, jo Komisija nevarēja reģistrēt atbilstošās iniciatīvas.

  Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija nesen ir pasūtījusi pētījumu par EPI informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) ietekmi[33]; šā pētījuma rezultāti tiks iekļauti Komisijas diskusijās par vākšanas procesu tiešsaistē.

- Izņemot pašus EPI organizatorus, uz aktīvu līdzdalību abās Eiropas Parlamentā organizētajās atklātajās uzklausīšanās netika uzaicinātas ieinteresētās personas vai eksperti.

  Būtu jāmēģina organizēt atklātu uzklausīšanu tā, lai nodrošinātu, ka tiek uzklausītas ieinteresētās personas, kuras pārstāv dažādus viedokļus un aspektus. Tas ir vēl jo svarīgāk tāpēc, ka 3 mēnešu laikposms, kas EPI regulā ir paredzēts, lai sagatavotu Komisijas atbildi uz sekmīgu iniciatīvu, ir ļoti īss un paliek maz laika, lai organizētu oficiālu apspriešanos ar ieinteresētajām personām.

- Daži EPI organizatori (un citas ieinteresētās personas) uzskata, ka dialogs un saziņa ar Komisiju dažādos EPI cikla posmos nav pietiekami, jo īpaši pēc Komisijas paziņojuma pieņemšanas par pilsoņu iniciatīvu. Viņi vēlas, lai izskatīšanas un turpmāko pasākumu process būtu strukturētāks, un vēlas būt aktīvāk iesaistīti tajā.

[33] Pētījumu atbalsta *ISA* programma.

5. SECINĀJUMI

Vēl ir pāragri novērtēt EPI ilgtermiņa ietekmi uz ES institucionālo un tiesisko procesu. Komisija, īstenojot ciešu sadarbību un koordināciju ar dažādām ieinteresētajām personām un iestādēm, apņemas turpināt uzraudzīt un apspriest dažādus ar EPI saistītus jautājumus, jo īpaši iepriekš minētos jautājumus, lai uzlabotu šo instrumentu.

Šajā saistībā Komisija ar interesi pieņēma zināšanai Eiropas Parlamenta veikto pētījumu[34], pēc Eiropas Ombuda iniciatīvas veiktās izmeklēšanas secinājumus[35], kā arī rezultātus, kuri gūti „EPI dienās", ko Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un daži pilsoniskās sabiedrības partneri ik gadus organizē kopš 2012. gada[36].

Pašreiz veiktā Komisijas pētījuma par vākšanu tiešsaistē rezultāti sniegs turpmākus atskaites punktus Komisijas nostājai šajā svarīgajā jautājumā, vienlaikus Komisija turpinās bez maksas sniegt tīmekļa mitināšanas pakalpojumus organizatoriem tik ilgi, cik tas nepieciešams.

Šie dažādie procesi ir ņemti vērā un tiks ņemti vērā iestāžu pašreizējās pārdomās par EPI. Komisija ar nepacietību gaida padziļinātas diskusijas ar likumdevēju un cer saņemt pēc Eiropas Parlamenta iniciatīvas izstrādāto ziņojumu, kurā tiks ņemtas vērā diskusijas, kas norisinājās Konstitucionālo jautājumu komitejas un Lūgumrakstu komitejas 2015. gada februārī līdzorganizētajā atklātajā uzklausīšanā par EPI.

[34] „EPI – pirmās īstenošanas gaitā gūtās atziņas", skatīt tīmekļa vietni http://www.europarl.europa.eu/thinktank/lv/document.html?reference=IPOL_STU(2014)509982.

[35] OI/9/2013/TN.

[36] http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-eci-day-2014.